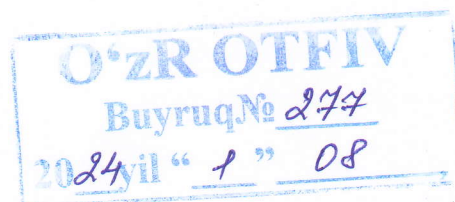

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

70810901 – Ipakchilik va tutchilik magistratura mutaxassisligi

MALAKA TALABI

Toshkent-2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024 yil «1» 08 dagi 274-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		Bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tasnifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatlarning sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatning obyektlari	5
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	7
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar	8
4.	Faol katalogining tuzilishi	9
	Bibliografik ma’lumotlar	10
	Kelishuv varag‘i.....	11

1. Umumiy tavsifi.

70810901 – *Ipakchilik va tutchilik* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. O'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi.

Malaka talabi 70810901 – *Ipakchilik va tutchilik* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talabning asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tasnifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari:

“Ipakchilik va tutchilik” ta'lim sohasidagi mutaxassislik bo'lib, oliy va professional ta'lim muassasalarida mutaxassislikka oid fanlarni o'qitish, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari, markazlari, ilmiy ishlab chiqarish birlashmalarida ilmiy tadqiqot faoliyatini yuritish, turli mulkchilik shaklidagi korxonalarida, nodavlat va notijorat tashkilotlarida, markaziy va mahalliy davlat boshqaruvi organlarida, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlarida ipakchilik faoliyatni tashkil etish va boshqarishga oid kompleks masalalarni hal etish, shuningdek tutchilik tarmoqlari va sohasini rivojlantirish istiqbolini belgilashga, kasbiy ko'nikmaga, mutasaddilik qobiliyatiga yo'naltirilgan

inson faoliyatining vositalari, usullari, metodlari va uslublarining majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining ob'ektlari:

oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat;

Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarida hamda oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyati va jarayonlar;

real sektor korxonalarining rivojlanishi strategiyasini ifodalovchi iqtisodiy xavfsizlik ko'rsatkichlar tizimi;

ipakchilik sohasidagi huquq-tartibot va qonuniylikni ta'minlash jarayonlari;

davlat va mahalliy boshqaruv organlari, Ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish qo'mitasi, uning hududiy bo'limlari, “O'zbekipaksanoat” uyushmasi, uning hududiy bo'limlarida boshqaruv organlarida boshqaruv jarayonlari;

ipakchilik tarmoqlari, ishlab chiqarish va noishlab chiqarish majmualari, turli mulkchilik shaklidagi assotsiatsiya, korporatsiyalar, konsernlar, firma, kompaniyalar, holding, ishlab chiqarish birlashmalarida boshqarish jarayonlari;

ipakchilik sohasida ilmiy va amaliy tadqiqot, nazariy va amaliy tahlil, modellashtirishni amalga oshirish jarayonlari;

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari.

- ilmiy tadqiqot faoliyati;
- pedagogik faoliyat;
- huquq-tartibot faoliyati;
- tashkiliy-boshqaruv faoliyati;
- ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyati.

1.2.4. Kasbiy vazifalari:

70810901 – Ipakchilik va tutchilik mutaxassisligi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob'ektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bolishi lozim:

Ilmiy tadqiqot faoliyatida:

ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o'tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma'ruzalar, risola, o'quv adabiyotlar tayyorlash va tahrir qilish, o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o‘tkazish hamda faol ishtirok etish;

Pedagogik faoliyatida:

mos mutaxassislik mavzusi bo‘yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

oliy ta‘lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta‘lim muassasalarida mutaxassisligi bo‘yicha pedagogik va o‘quv-uslubiy faoliyat yuritish;

o‘quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o‘qitishning texnik vositalaridan foydalanib o‘quv mashg‘ulotlarini o‘tkazish;

elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o‘quv-metodik majmualarni mukammal o‘zlashtirish;

pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish.

Huquq-tartibot faoliyatida:

qonuniylik va huquq-tartibotni ta‘minlash, jamiyat, davlat va shaxs hamda xo‘jalik faoliyati sub‘ektlarining turli mulk shakllarini himoya qilish;

jismoriy va yuridik shaxslarning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilishga ko‘maklashish;

Soha rivojlanishiga tahdid soluvchi omillarni bartaraf etishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish;

ipakchilik sohasidagi jinoyatlar va qonunbuzarliklarni profilaktika qilish, ogohlantirish, aniqlash va ochish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

Tashkilot, korxonalar va ularning aloxida bo‘linmalar tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag‘batlantirish tizimini yo‘lga qo‘yish;

ipakchilik sohasida xo‘jalik yurituvchi sub‘ekt faoliyatini rejalashtirish, hisob-kitob va tahlil qilish bo‘yicha uslubiy ko‘rsatmalar, huquqiy hamda me‘yoriy-huquqiy hujjatlar;

reja, hisob-kitob hujjatlarini yuritish, yangi texnika va texnologiyalarni joriy etish, ipakchilik sohasida ratsionalizatorlik takliflar va ixtirolar bo‘yicha iqtisodiy samaradorlikni aniqlash;

qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ularni xavf-xatar va oqibatlarini hisobga olgan holda boshqaruv qarorlari variantlarini ishlab chiqishda hamda tanlab olishni asoslashda ishtirok etish;

shartnomalarni tuzish uchun zarur bo‘lgan hujjatlarni to‘plash, tezkor va statistik hisobotni olib borishni tashkil etish, hisobotlarni tuzish tartiblarini aniqlash;

Ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish faoliyatida:

Ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish;

tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarining tovar ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish hamda mehnat resurslaridan samarali foydalanish;

zamonaviy axborot texnologiyalar tizimidan foydalanib ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari hamda mexanizmlarini ishlab chiqish;

ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;

bajarilayotgan ish rejasini tuzish va bu ishni nazorat qilish, ishni bajarish uchun zarur bo‘lgan resurslarni rejalashtirish, o‘z ishining natijalarini baholash;

ishlab chiqarish jarayonlarining atrof-muhit muhofazasi, yong‘in, texnika va mehnat xavfsizligini talablariga mosligini monitoring qilish;

kasbiy etika qoidalariga rioya qilish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar.

ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo‘lishi, umummetodologik fanlar asosi, iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo‘lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va kasbiy faoliyati undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

o‘zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko‘rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

o‘z faoliyatida me‘yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o‘zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog‘idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo‘lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;

ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o‘tkazish, ilmiy loyihalarni ishlab chiqish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishni bilish;

ta‘lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondashishni bilish;

ilmiy faoliyati natijalari bo‘yicha davlat va xorijda e‘lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;

davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e’lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash malakalariga ega bo’lishi;

ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish ko’nikmalariga ega bo’lishi;

tashkilot, korxonalar va ularning aloxida bo’linmalar tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag’batlantirish tizimini yo’lga qo’yish ko’nikmalariga ega bo’lishi;

tarmoqlar va sohalar bo’yicha korxonalarda ishlab chiqarish va mehnat resurslaridan samarali foydalanish;

bajarilayotgan nazariy va amaliy ishlar mavzusi bo’yicha xavfsiz matematik, informatsion va imitatsion modellarni ishlab chiqish va tatbiq etish ko’nikmalariga ega bo’lishi;

loyihalarning iqtisodiy samaradorligini baholash, tarmoqlar va sohalar bo’yicha moliyaviy va statistik hisobotlarni tuzish hamda ularni sharhlash ko’nikmalariga ega bo’lish;

ipakchilik sohasi bo’yicha tadqiqotlar o’tkazishni va tahliliy ishlarni bajarishni bilishi;

tarmoqlar va sohalar bo’yicha moliyaviy, iqtisodiy, strategik rejalarni ishlab chiqish va ilmiy-tadqiqot natijalari bo’yicha tavsiyalar va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etishni bilish;

loyihalarning iqtisodiy samaradorligini baholash ko’nikmalariga ega bo’lish;

ipakchilikda yangi samarali texnologiyalarni ishlab chiqish va oqilona foydalanish, barcha toifadagi xo’jaliklarning mavjud baliqlari sonini ko’paytirish, mahsuldorligini oshirish, ishlab chiqilgan mahsulot sifatini yaxshilash usullari bo’yicha fermer xo’jaliklari xodimlariga maslahat berishi;

ipakchilikda innovatsion ishlanmalar bo’yicha tahlillar tuzishi;

magistr ixtisosligiga mos mavzulardagi loyihalarni ekspertiza qilish bo’yicha ekspert guruhlarida ishtirokchi sifatida qatnashish;

pullik ta’lim xizmatlarini tashkil etish va amalga oshirish;

ixtisoslikka mos mavzu bo’yicha turli xizmatlarni ko’rsatish;

3 Amaliyotlarga qo’yiladigan talablar.

Ilmiy amaliyot - ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash ilmiy-pedagogik ishni olib borish va ilmiy amaliy tajribalar orttirish jarayonlari bilan uyg’unlashtirish tegishli amaliy-ko’nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta’lim mutaxassisligi bo’yicha quyidagi amaliyotlar o’tkaziladi:

1. Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish

2. ilmiy-pedagogik ish

3. Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T/r	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat tur-larining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestri
1.00		Majburiy fanlar	1380	46	
1.01	ITMM1104	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.02	MFO'MM1204	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	2
1.03	IPITUTITUM1104	Ipakchilikda va tutchilikda ilmiy tadqiqot uslublari	120	4	1
1.04	IPQFB1204	Ipak qurti fiziologiyasi va biokimyosi	120	4	2
1.05	IPTUTNAZMM1106	Ipakchilik va tutchilikning nazariy asoslari va zamonaviy muammolari	180	6	1
1.06	IPTUTZIT1206	Ipakchilik va tutchilikda zamonaviy innovatsion texnologiyalar	180	6	2
1.07	IQTUTDFFM1306	Ipak qurti va tut daraxti genofondidan foydalanish	180	6	3
1.08	IQTUTDKEDM1306	Ipak qurti va tut daraxti kasalliklari epizootologiyasi, diagnostikasi ularga qarshi kurashishning zamonaviy usullari.	180	6	3
1.09	TUTDFSM1106	Tut daraxti fiziologiyasi va sitogenetikasi	180	6	1
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
	Kvalifikatsiya	Ipakchi-agranom, pedagog-tadqiqotchi			
		Jami:	1800	60	1,2,3,4
3.00		Ilmiy faoliyat	1800	60	
		Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish	1080	36	(1,2,3,4)
		Ilmiy-pedagogik ish	360	12	(1,2,3)
		Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)	360	12	4
		HAMMASI	3600	120	

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, magistratura, mutaxassislik, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning o'quv reja va fan dasturi (magistratura dasturi), profil, o'qib o'rganish natijalari, o'quv davri, ekspert xizmati, baholash, sifatni baholash va nazorati, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, loyiha-texnologik, pedagogik, ilmiy-pedagogik ish, ilmiy amaliyot (stajirovka), magistrlik dissertatsiyasi, baholash, mustaqil ta'lim, o'quv fanlari bloki, mundarija, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, ishlab chiqarish, loyihalash, ilmiy tadqiqot jarayoni, maxsus fanlarni o'qitish metodikasi, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellash, ipakchilik, ipak qurti urug'chiligi, pilla, tut daraxti.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta’lim muassasalari
hamda kadrlar iste’molchilari
ISHLAB CHIQLIGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti

Birinchi prorektor S. Islamov

2024 yil “ 08 ” 06

M.O.

KELISHILDI:

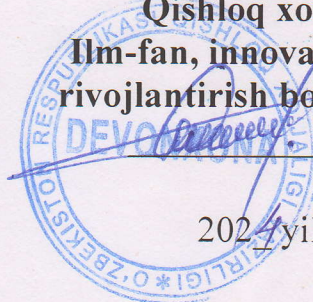
O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy ta’limni
rivojlantirish tadqiqotlari markazi
Direktor M. Boltabayev

M.O.

2024 yil “ 04 ”

O‘zbekiston Respublikasi
Qishloq xo‘jaligi vazirligi
Ilm-fan, innovatsiyalar va ta’limni
rivojlantirish boshqarmasi boshlig‘i
T. Ataqulov

M.O‘.

2024 yil “ 12 ” 06

Andijon qishloq xo‘jaligi va
agrotexnologiyalar instituti

Rektor T. Sultonov

2024 yil “ 10 ” 06

M.O‘.

Ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish
qo‘mitasi raisi I. Ergashev

M.O.

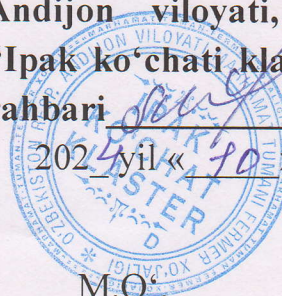
2024 yil “ 10 ” 06

Ipakchilik ilmiy tadqiqot instituti
Direktori Sh. Abdulazizov

2024 yil “ 11 ” 06

M.O‘.

Andijon viloyati, Marhamat tumani
“Ipak ko‘chati klaster” fermer xo‘jaligi
rahbari A. Musurmonqulov

M.O‘.

2024 yil “ 10 ” 06